

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

**«Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» /
«Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»**

Галузь знань	01 Освіта, педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	третій

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма визначає цілі підготовки майбутніх докторів філософії у галузі 01 Освіта, педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, загальні і фахові компетентності, предметні результати, зміст дисциплін, фокус програми, можливості працевлаштування тощо.

Специфіка освітньо-наукової програми полягає у врахуванні світового і регіонального контексту підготовки науково-педагогічних кадрів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, забезпеченні реальних можливостей для професійного й особистісного розвитку майбутніх докторів філософії.

Розроблено проектною групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові членів проектної групи	Науковий ступінь та/або вчене звання	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, найменування посади)
Керівник проектної групи Вовк Мирослава Петрівна	доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник	Завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (м. Київ)
Сотська Галина Іванівна	Доктор педагогічних наук, професор	Завідувач випускового відділу, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (м. Київ)
Аніщенко Олена Валеріївна	доктор педагогічних наук, професор	Завідувач відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (м. Київ)
Авшенюк Наталія Миколаївна	доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник	Завідувач відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (м. Київ)
Ходацька Ольга Миколаївна	—	Аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України (м. Київ)

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України
Рівень вищої освіти	Третій освітній (освітньо-науковий) рівень, перший науковий The third educational (educational-scientific) level, the first scientific level
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії Doctor of Philosophy
Назва галузі знань	01 Освіта, педагогіка 01 Education, pedagogy
Назва спеціальності	011 Освітні, педагогічні науки 011 Educational and pedagogical sciences
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» Educational and scientific program «Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний. 32 кредити ЄКТС – обсяг освітньої складової програми. Термін навчання – 4 роки
Форма навчання	Очна, заочна.
Наявність акредитації	Акредитація освітньо-наукової програми здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту»
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістр або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст
Мова викладання	Українська мова
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://ipood.com.ua/ вебсторінка: http://ipood.com.ua/aspirantura-i-doktorantura/ (аспірантура і докторантура); http://ipood.com.ua/phd-011/ (підготовка PhD 011)

1.2. Мета освітньої програми

Забезпечення умов для якісної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта / педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з проєкцією на проблеми педагогічної освіти і освіти дорослих на основі опанування досягнень національної і європейської педагогічної думки та освітньої практики.

Розвиток у майбутніх докторів філософії цінностей наукової і викладацької діяльності, професійно-наукової, мовно-комунікативної, інформаційної, методологічної культури дослідження, критичного мислення, педагогічної майстерності, інших компетентностей, необхідних для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької роботи, кар'єрного зростання у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

1.3. Характеристика програми	
1.3.1 Предметна область (галузь знань)	Галузь знань 01 Освіта, педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки. Основні об'єкти вивчення: методологічні підходи, теоретичні засади, інноваційні технології, компаративістські дослідження, інформаційно-комунікативні ресурси, історико-педагогічна ретроспектива розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і зарубіжжі.
1.3.2. Цілі навчання	Здобувач ступеня доктора філософії має оволодіти: – концептуальними і методологічними знаннями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих та міждисциплінарними знаннями з урахуванням інтердисциплінарної диференціації наук про освіту; – здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; – здатністю до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; – здатністю розроблення та реалізації проєктів власних досліджень з метою переосмислення та створення нового цілісного знання та впровадження їх в освітню практику вищої, неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих; – комунікативними вміння щодо спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих; – здатністю ініціювати і реалізовувати інноваційні проєкти, виявляючи лідерські, комунікативні, дослідницькі, педагогічні якості; – високим ступенем соціальної відповідальності за результати власних досліджень, здатністю до

	саморозвитку і самовдосконалення упродовж життя, відповідальністю за навчання різних категорій громадян. Провідні теоретичні і методологічні підходи до підготовки докторів філософії відповідно до освітньо-наукової програми зафіксовані у Законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), Концепції освіти дорослих (2016), Концепції розвитку педагогічної освіти в Україні (2018), Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (2015), Педагогічній Конституції Європи (2014), Гамбурзькій декларації про освіту дорослих (1997), Дамаській декларації Міжнародної ради з освіти дорослих (2002), Комюніке Комісії Європейських товариств (2006) та ін.
1.3.3 Принципи навчання. Методи, методики та технології	Основними принципами реалізації освітньо-наукової програми є інноваційність, гнучкість у реагуванні на суспільні зміни, єдність теорії і практики, неперервність, системність, поєднання національних освітніх традицій та світового досвіду, академічна доброчесність, прогностичність, забезпечення розвитку індивідуальної освітньої траєкторії, наставництво. Методи, методики та технології: історико-структурний, хронологічний, діахронний, прогностичний, компаративістський методи; методи структурно-системного аналізу, наукової ідентифікації й порівняльного аналізу; метод спостереження, анкетування, педагогічного моніторингу, особистісно орієнтовані, психологічні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні технології.
1.3.4. Основний фокус програми та спеціалізації	Методологічний, методичний інструментарій дослідження освітніх явищ, процесів, історичного досвіду, тенденцій, принципів, закономірностей, інноваційних технологій у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і зарубіжжі.
1.3.5. Особливості програми	Орієнтація програми – дослідницька. Освітньо-наукова програма немає аналогів в Україні у напрямі цілісних досліджень майбутніми докторами філософії освітніх явищ і процесів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у вітчизняному і зарубіжному вимірах. Особливості програми полягають у поєднанні освітньої і наукової складових з метою виконання якісних досліджень у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, сприянні професійному й особистісному розвитку майбутніх викладачів-дослідників шляхом врахування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечення академічної мобільності, продуктивної наукової

комунікації, академічної доброчесності тощо.

Освітня складова спрямована на розвиток аналітичних, комунікативних, презентаційних, мовнокомунікативних та інших компетентностей, формування «м'яких» навичок, здатностей до експериментальної роботи, до викладацької діяльності з метою впровадження інновацій у закладах освіти. Інтегрованість змісту загальних, професійно орієнтованих і вибіркових дисциплін, форм і методів навчання зорієнтовано на розвиток загальних і фахових компетентностей, досягнення предметних результатів.

Наукова складова передбачає здійснення дисертаційного дослідження з відповідного тематичного напрямку, звітність за його виконання, проходження фахового семінару та процедури захисту. Тема дослідницької роботи обирається з урахуванням наукових зацікавлень аспірантів з опертям на сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих. Дослідницька робота включає зібрання теоретичного та емпіричного матеріалу, її систематизацію, узагальнення, представлення результатів у фахових виданнях і виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних; апробацію результатів дослідження під час міжнародних, всеукраїнських, регіональних заходів; упровадження результатів дослідження в освітню практику; розроблення науково-методичних рекомендацій, курсів, спецкурсів; отримання прав на об'єкти інтелектуальної власності; участь у проєктній діяльності тощо). Майбутні доктори філософії залучаються до заходів, організованих під егідою Української асоціації освіти дорослих, Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України, Академії педагогічної майстерності.

2. МОЖЛИВОСТІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ПОДАЛЬШОГО НАВЧАННЯ

2.1. Здатність до працевлаштування	Відповідно до Національного класифікатора України (Класифікатора професій ДК 003:2010 з урахуванням зміни № 8 до класифікатора (Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 259 від 15.02.2019 р.), зміни № 9 до класифікатора (Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 1574 від 18.08.2020 р.) випускник освітньо-наукової програми має право обіймати такі посади: 1229.4 Декан; завідувач аспірантури (інтернатури, ординатури, докторантури); завідувач бази навчально-наукової; завідувач кабінету навчального; завідувач кафедри; завідувач курсів; завідувач лабораторії (освіта); завідувач позашкільного закладу; завідувач практики (виробничої, навчальної); керівник виробничої практики; керівник позанавчальної виховної роботи з іноземними учнями; керівник студентського проектно-конструкторського (дослідного) бюро. 2310 Викладачі університетів та закладів вищої освіти. 2351.2 Викладач (методи навчання) 2310.2 Асистент; викладач закладу вищої освіти. 232о. Викладач закладів загальної середньої освіти. 2351.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання); науковий співробітник (методи навчання); науковий співробітник-консультант (методи навчання). 2351.2 Викладач (методи навчання); вихователь-методист; методист. 2352 Інспектор вищих навчальних закладів; інспектор середніх спеціальних та професійно-технічних навчальних закладів; інспектор шкіл; інспектор-методист. 2359.1 Молодший науковий співробітник (в інших галузях навчання); науковий співробітник (в інших галузях навчання); науковий співробітник-консультант (в інших галузях навчання) 2455.2 Методист культурно-освітнього закладу. 3340 Педагог професійного навчання 2359.2 Лектор. 2359.2 – Андрагог. Майбутній доктор філософії може здійснювати таку діяльність: викладацьку у закладах загальної середньої, фахової передвищої і вищої освіти, в інститутах післядипломної педагогічної освіти); науково-дослідницьку (у галузевих наукових установах та закладах освіти), тренерську (у процесі організації освіти дорослих за погодженням з органами місцевого

	самоврядування), консультативну (з метою створення мережі центрів, осередків освіти дорослих). Сферою працевлаштування визначено державні та приватні установи й освітні, консультативні, тренерські організації; заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України та іншим галузевим міністерствам: заклади вищої освіти, наукові установи, заклади післядипломної освіти, заклади фахової передвищої освіти, заклади загальної середньої освіти тощо. Основна професійна діяльність передбачає проведення досліджень у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, викладацьку роботу, навчання різних категорій дорослого населення на регіональному, всеукраїнському рівнях, співпрацю з громадськими організаціями, центрами освіти дорослих тощо.
2.2. Подальше навчання	Подальший професійний розвиток випускників можливий шляхом формального і неформального навчання, в інших сферах професійної діяльності з метою самовдосконалення, розвитку фахових компетентностей: 1) в умовах формального навчання – здобуття наукового ступеня доктора наук за відповідними освітньо-науковими програмами; 2) в умовах неформального навчання – залучення до тренінгів, семінарів, вебінарів, обмін досвідом з викладачами, науковцями закладів у системі неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих; 3) у процесі здійснення проєктної діяльності, отримання грантів, стипендій; участь у міжнародних проєктах з проблем педагогічної освіти і освіти дорослих.

3. СТИЛЬ ВИКЛАДАННЯ

3.1. Підходи до викладання та навчання	Навчання здійснюється за допомогою традиційних та інноваційних форм і методів. Традиційними формами організації освітньої діяльності є лекції, практичні, семінарські заняття. Інноваційні форми і методи (лекція-дослідження, бінарна лекція, дискусія, «мозковий штурм», симуляція, педагогічне моделювання тощо) обираються викладачами з урахуванням специфіки дисципліни, її змісту, спрямовані на реалізацію якісного наукового дослідження майбутнього доктора філософії з проблем педагогічної освіти і освіти дорослих. Наукова складова програми передбачає обмін теоретичними і практичними здобутками, професійним досвідом у вітчизняному науково-освітньому середовищі, презентування власних досягнень у науково-освітньому дискурсі зарубіжжя у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у формі публікацій, виступів, участі у семінарах, конференціях.
3.2. Методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання відбувається у процесі практичних, семінарських занять, підготовки завдань для самостійної роботи, індивідуальних завдань дослідницького спрямування. Загальна оцінка формується за результатами поточного і підсумкового контролю з кожної дисципліни, що передбачені силабусами дисциплін, що входять до циклу загальної і професійної підготовки та вибіркового дисциплін. Під час звітів за результатами наукової роботи беруться до уваги такі види діяльності, як: публікація у фаховому виданні України, міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science), участь у всеукраїнських, міжнародних, регіональних конференціях, опублікування тез доповіді, результати апробації результатів дослідження у закладах освіти тощо. Звіти про виконання індивідуального плану наукової роботи заслуховуються під час засідання випускового відділу. Підсумковий контроль аспірантів передбачає публічний захист дисертації відповідно до актуальних нормативних вимог.

4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

4.1. Інтегральна компетентність	Сформованість цінностей наукової і викладацької діяльності, професійно-наукової, мовно-комунікативної, інформаційної, методологічної культури дослідження, критичного мислення, педагогічної майстерності, інших компетентностей, необхідних для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької роботи, кар'єрного зростання у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.
4.2. Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Аналітичні уміння. Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень. ЗК 2. Когнітивні уміння. Здатність до здійснення класифікацій отриманого нового знання (визначення причинно-наслідкових зв'язків, принципів, сукупності методів тощо) за результатами емоційного переживання і осмислення рангу наукової новизни власного наробку. Здатність планувати та керувати власним часом. ЗК 3. Критична самооцінка. Здатність визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку на основі рефлексивного аналізу власних результатів дослідження, викладацької діяльності. ЗК 4. Комунікація. Здатність спілкуватися результативно в усній та письмовій формах у фаховому і нефаховому середовищі. Уміння міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи, представлення результатів власної діяльності через різні інформаційні ресурси. ЗК 5. Здатність до рефлексії. Здатність допомагати іншим у процесі викладацької діяльності, через наставництво, у ході організації і участі у проектній діяльності, командній роботі під час семінарських, практичних занять. ЗК 6. Здатність працювати етично. Здатність до реалізації етичних норм у науково-дослідницькій і викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних цінностей. ЗК 7. Підприємництво. Здатність визначати підприємницькі можливості власного дослідницького проекту, результатів наукового пошуку, участі у проектній діяльності, прогнозувати вплив власного дослідження на розвиток громади, регіону, країни. ЗК 8. Ціннісні орієнтири. Уміння цінувати та поважати мультикультурність. Здатність діяти на засадах

	соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції. ЗК 9. Креативність. Здатність генерувати нові ідеї; творчо вирішувати проблеми у процесі дослідницького пошуку у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного творчого саморозвитку. ЗК 10. Вольові якості. Здатність до самостійного дослідницького пошуку, аналітичної роботи. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 11. Командна робота. Здатність працювати у колективі, долати психологічні бар'єри для ефективної командної роботи. Здатність працювати як автономно, самостійно, так і в команді.
4.3. Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Готовність до здійснення власної аналітико-синтетичної діяльності з метою визначення специфіки предмету дослідження, рівня його віддзеркалення в науковій літературі та розробки власних теоретичних конструктів, адекватних особливостям розв'язання обраної проблеми у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. Здатність до аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідеологічних актуалітетів освітньої політики на наднаціональному та національному рівнях; навичками застосування синергетичного, системного, аксіологічного, феноменологічного та інших методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування; навичками критичної інтерпретації досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної теорії/історії освіти і педагогіки, синтезу нових ідей; здатність до спілкування з предмету дослідження у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища. ФК 2. Вільна фахова комунікація іноземною мовою на будь-якому рівні у сфері діяльності та суміжних галузях. Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формат наукового проекту відповідно до сучасних вимог щодо наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння і навички у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень іноземною мовою, здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у

розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу. Володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраного фаху. Вміти читати оригінальну наукову літературу за спеціальністю, опираючись на вивчений граматичний і лексичний матеріал, країнознавчі й професійні знання і навички мовленнєвої та контекстуальної інтуїції.

ФК 3. Продуктивна фахова комунікація українською мовою. Володіння методами опису, ідентифікації й класифікації ключових понять у сфері наукової професійної комунікації; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо підготовки наукових текстів в усній і писемній формі у різних наукових сферах (освітні, педагогічні науки, філологія, культурологія тощо); уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації власних результатів дослідницького пошуку, здатність застосовувати знання про особливості підготовки наукової доповіді, виступу, презентації у предметній галузі; здатність організувати дослідницько-інноваційну групову роботу щодо популяризації наукових результатів у вітчизняному і міжнародному науковому середовищі через посередництво засобів наукової фахової української мови. Уміння здійснювати літературне і наукове редагування текстів, добирати цитатний матеріал, нормативно оформляти покликання; здатність коригувати власні мовні огріхи, виявляти високий рівень мовно-комунікативної культури в освітньо-науковій діяльності.

ФК 4. Готовність до генерації власних ідей щодо наукових інновацій; здатність до побудови шляхів і способів створення нового наукового продукту, творчого підходу до розв'язання обраної наукової проблеми за результатами опертя на методологію філософського і загальнонаукового рівнів. Готовність до розробки змісту, технологій і окремих методик забезпечення функціонування певних складників системи неперервної національної освіти у вимірах конкретно-наукового методологічного розгляду.

ФК 5. Здатність використовувати інформаційні ресурси в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній сфері для вирішення локальних та глобальних завдань сучасного освітньо-інформаційного простору.

ФК 6. Здатність концептуалізувати та створювати проекти у сфері освіти і освіти дорослих у напрямі

	генерації нових ідей, розширення можливостей використання методів, форм технологій навчання педагогічної освіти і освіти дорослих, репрезентувати здобутки вітчизняної педагогічної освіти і освіти дорослих у міжнародному вимірі.
	ФК 7. Здатність ефективно застосовувати основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності; здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької діяльності; здатність до професійного самоосвіти, самозростання, самореалізації у процесі викладацької роботи.
	ФК 8. Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими педагогами-науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.
	ФК 9. Здатність здійснювати історико-педагогічний аналіз педагогічного явища в динаміці та часовій послідовності; здійснювати аналіз історії розвитку ідей педагогів, науковців, традиції оригінальних систем підготовки вчителя провідними педагогічними навчальними закладами України, доцільно здійснювати періодизацію розвитку національної і зарубіжної освіти.
	ФК 10. Знання та володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення з метою визначення ключових тенденцій розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і у зарубіжних країнах; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію про еволюцію систем освіти зарубіжних країн з різноманітних джерел; уміння здійснювати порівняльний аналіз освітньо-наукових проблем у міжнародному контексті; уміння зіставляти закономірності й тенденції розвитку педагогічної теорії і практики в різних країнах світу; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення зарубіжжя у вітчизняній предметній галузі; здатність прогнозувати тенденції розвитку освітніх систем у швидкозмінному середовищі. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, педагогічної освіти і освіти дорослих й уміння їх використовувати в професійній і громадській діяльності.
	ФК 11. Здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, прийомів вербальної та невербальної комунікації; вміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства; володіння технікою налаштування на педагогічну діяльність та технікою керування психічним

	самопочуттям; здатність до активного слухання; оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного вдосконалення.
	ФК 12. Уміння педагогічного проектування навчання дорослих, здатність до організації і проведення інтерактивних навчальних занять; уміння використовувати набуті знання у професійній і громадській діяльності; здатність застосовувати набуті знання, сучасні досягнення з педагогіки, психології та їх субдисциплін, інших наук у професійній діяльності. Здатність використовувати інформаційні технології для успішного проектування, організації викладацької і науково-дослідницької діяльності.
	ФК 13. Здатність застосовувати самоаналіз та самооцінку. Здатність моделювати у професійному бутті динаміку власного професійно-культурного розвитку у вимірах потенціалу таких властивостей особистості, як комунікативність, інтелектуальність, інноваційність; здатність до реалізації професійної творчості як засобу кар'єрного руху на рівні її впливу на професійно-культурний розвиток; до професійної самоосвіти і самовиховання.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання і розуміння	ПРН 1. Здатність використовувати знання сучасних проблем філософії науки і освіти при вирішенні освітніх і професійних завдань у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. ПРН 2. Здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб педагогічної освіти і освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів. ПРН 3. Здатність використовувати знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів та володіння практичними вміннями презентації наукових досліджень у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою англійською мовою. ПРН 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань на основі історико-педагогічного досвіду національної вищої освіти.
Застосування знань і розуміння	ПРН 5. Здатність опанувати методологічні знання та досягнення освітньої практики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих на основі компаративістського аналізу; здатність проектувати досвід порівняльних досліджень у контексті проблеми дослідження, у викладацькій діяльності. ПРН 6. Володіння основами майстерності усного наукового виступу, вміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих рідною мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю. ПРН 7. Здатність розв'язувати проблеми викладацької діяльності, удосконалення змісту, форм, методів навчання шляхом використання можливостей сучасних інноваційних технологій у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. ПРН 8. Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційного характеру у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих шляхом організації і участі у проектній діяльності. ПРН 9. Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; здатність розробляти інструментарій для проведення

	експерименту у межах дослідження, розробляти науково-методичні рекомендації для удосконалення педагогічної освіти і освіти дорослих. ПРН 10. Здатність вирішувати проблеми дослідницької, викладацької діяльності шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН 11. Здатність конструювати педагогічний процес на основі сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних умінь, які опосередковуються змістом і цінностями особистості викладача-дослідника; здатність будувати відносини та партнерство з учасниками освітнього процесу без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб; визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку; реалізовувати ціннісні установки, етичні принципи у процесі професійної комунікації.
Формулювання суджень	ПРН 12. Здатність наукового і літературного редагування наукових текстів, результатів власного текстотворення, вибір нормативних мовних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації власних текстів рідною мовою, спрямованість на репрезентацію власного текстотворення науковій спільноті та громадськості у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. ПРН 13. Здатність визначати відповідні завдання викладання і навчання та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання в освітній практиці; визначати, поважати та керуватися етичними, культурними та іншими принципами у викладацькій діяльності. ПРН 14. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; здатність використовувати інструментарій для проведення експериментального дослідження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. ПРН 15. Здатність здійснювати обґрунтування методологічних засад розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в українському і зарубіжному контексті; визначати тенденції розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в синхронічному і діахронічному вимірах. ПРН 16. Здатність до здійснення ретроспективного аналізу освіти зарубіжних країн з метою обґрунтування можливостей використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в процесі реформування української педагогічної освіти і освіти дорослих; визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності.

	ПРН. 17. Здатність обґрунтовувати методологічні засади дослідницької проблеми у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; визначати методологічні орієнтири здійснення наукового пошуку та використання інновацій у викладацькій діяльності. ПРН 18. Здатність розв'язувати процесуальні проблеми організації навчання у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, що передбачає вміння адаптовувати технології навчання з урахуванням індивідуальних освітніх потреб та розробляти інноваційні технології з метою удосконалення освітнього процесу. ПРН. 19. Здатність проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

6.1. Кадрове забезпечення	Освітній процес забезпечують працівники наукових відділів та випускового відділу Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України – доктори, кандидати наук, професори, доценти, старші наукові співробітники. Склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітньої складової освітньо-наукової програми, відповідає ліцензійним умовам. Регулярно здійснюється конкурсний відбір викладачів з урахуванням відповідних критеріїв, оцінювання їх професійної активності: необхідність базової освіти, публікаційна активність у фахових, наукометричних виданнях України і зарубіжжя, участь у заходах різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних), проходження підвищення кваліфікації (стажування) в українських і зарубіжних закладах вищої освіти, наукових інституціях тощо.
6.2. Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки докторів філософії освітньо-наукової програми відповідає ліцензійним умовам. Викладання дисциплін згідно з навчальним планом освітньо-наукової програми здійснюється в аудиторіях, що оснащені належним обладнанням, в комп'ютерній лабораторії. Площа приміщень, що використовуються для освітнього процесу, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки.
6.3. Інформаційне і навчально-методичне забезпечення	Майбутні доктори філософії мають можливість користуватися фондами бібліотеки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В. Сухомлинського НАПН України, фонди яких вміщують монографії, періодичні видання, навчально-методичну літературу, дисертації тощо. Обсяг фондів є достатнім для організації самостійної та індивідуальної роботи аспірантів. Здобувачі мають можливість користуватися фондами Електронної бібліотеки НАПН України (https://lib.iitta.gov.ua), електронної бібліотеки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (http://ipood.com.ua/e-library), до фондів яких входять наукові та науково-методичні праці викладачів, науковців відповідно до тематики наукових досліджень. Усі освітні компоненти забезпечені навчально-методичним супроводом, що представлено на вебсторінці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (http://ipood.com.ua/phd-011/).

7. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

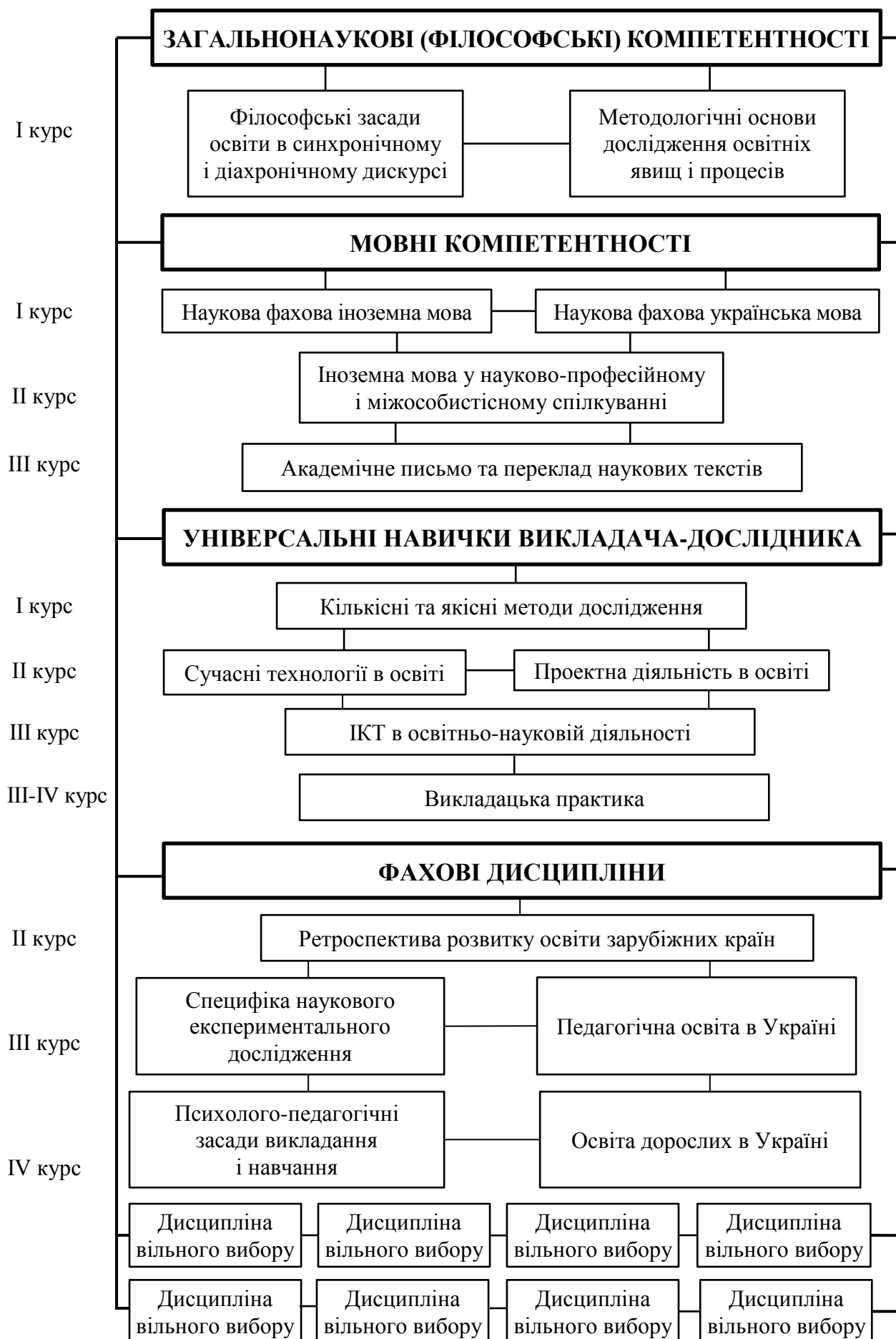
Міжнародна мобільність	Майбутні доктори філософії, наукові керівники, викладачі освітньо-наукової програми мають можливість реалізувати академічну мобільність у межах підписаних угод про співпрацю між Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України та закладами вищої освіти і науковими установами зарубіжжя. Створені можливості для індивідуальної академічної мобільності, інтернаціоналізації, міжнародної наукової комунікації.

8. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Код о/к	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практика)	Кількість кредитів	Форма підсум- кового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
<i>3. Цикл загальної підготовки</i>			
3.01	Філософські засади освіти в синхронічному і діахронічному дискурсі	2	Іспит
3.02	Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів	2	Іспит
3.03	Наукова фахова іноземна мова	2	Іспит
3.04	Наукова фахова українська мова	2	Іспит
3.05	Сучасні технології в освіті	1	Залік
3.06	Проектна діяльність в освіті	1	Залік
3.07	Кількісні та якісні методи дослідження	1	Залік
3.08	ІКТ в освітньо-науковій діяльності	1	Залік
3.09	Психолого-педагогічні засади викладання і навчання	1	Залік
Загальний обсяг дисциплін циклу загальної підготовки		13	
<i>II. Цикл професійної підготовки</i>			
П.01	Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні	1	Залік
П.02	Академічне письмо та переклад наукових текстів	1	Залік
П.03	Специфіка наукового експериментального дослідження	1	Залік
П.04	Педагогічна освіта в Україні	2	Іспит
П.05	Ретроспектива розвитку освіти зарубіжних країн	2	Іспит
П.06	Освіта дорослих в Україні	2	Іспит
Загальний обсяг дисциплін професійної підготовки		9	
<i>II. Практична підготовка</i>			
П.07	Викладацька практика	4	Залік
Загальний обсяг практичної підготовки		4	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		26	
Вибіркові компоненти ОНП			
V.01	Мовна культура дослідника	1	Залік
V.02	Технології навчання дорослих	1	Залік

V.03	Компаративістські дослідження в освіті дорослих	1	Залік
V.04	Кар'єрне зростання дорослої людини: особистісний вимір	1	Залік
V.05	Історія педагогічної майстерності	1	Залік
V.06	Тенденції освіти дорослих в Україні і зарубіжжі	1	Залік
V.07	Ретроспектива становлення освіти дорослих	1	Залік
V.08	Розвиток педагогічної майстерності викладача	1	Залік
V.09	Методологія педагогічних досліджень в освіті дорослих	1	Залік
V.10	Неформальна педагогічна освіта	1	Залік
V.11	Мистецько-педагогічна освіта	1	Залік
V.12	Персонологія у педагогічній освіті	1	Залік
V.13	Конструктивні стратегії вирішення конфліктних ситуацій в професійному середовищі	1	Залік
V.14	Академічна доброчесність дослідника	1	Залік
V.15	Методологія історико-педагогічних досліджень	1	Залік
V.16	Медіаосвіта: теорія, досвід, інновації	1	Залік
V.17	Нормативно-правове регулювання підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації	1	Залік
Загальний обсяг вибіркового компонента		8	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		34	

9. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі»

10. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	3.01	3.02	3.03	3.04	3.05	3.06	3.07	3.08	3.09	П.01	П.02	П.03	П.04	П.05	П.06	П.07
ЗК.1	*	*			*		*			*	*	*	*	*	*	*
ЗК.2	*	*				*	*						*			
ЗК.3	*	*			*				*			*			*	*
ЗК.4			*	*	*			*	*	*	*					*
ЗК.5	*	*	*	*			*							*	*	*
ЗК.6			*	*		*	*	*		*	*		*		*	*
ЗК.7						*		*								
ЗК.8	*	*	*	*						*	*		*	*	*	
ЗК.9					*	*	*	*	*			*				*
ЗК.10					*	*	*			*	*					
ЗК.11					*	*		*							*	*
ФК.1	*	*			*			*		*	*			*	*	*
ФК.2			*								*					
ФК.3				*												*
ФК.4		*	*	*		*		*	*				*		*	*
ФК.5			*	*	*		*	*								*
ФК.6						*									*	
ФК.7					*				*							*
ФК.8							*	*	*							
ФК.9					*									*		
ФК.10							*	*	*			*	*			
ФК.11			*	*	*	*			*	*	*					*
ФК.12						*			*			*		*		*
ФК.13	*	*				*		*	*			*				*

11. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРЕДМЕТНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	3.01	3.02	3.03	3.04	3.05	3.06	3.07	3.08	3.09	П.01	П.02	П.03	П.04	П.05	П.06	П.07
ПРН 1	*															
ПРН 2		*								*					*	
ПРН 3			*							*	*					
ПРН 4													*			
ПРН 5										*	*			*		
ПРН 6				*								*				
ПРН 7					*				*							*
ПРН 8					*	*		*								
ПРН 9							*		*			*				
ПРН10						*		*								*
ПРН 11					*				*							*
ПРН 12				*								*				
ПРН 13	*				*											*
ПРН 14						*	*					*			*	
ПРН 15		*											*		*	
ПРН 16						*								*		
ПРН 17		*														
ПРН 18					*			*								*
ПРН 19			*	*						*	*		*			*

12. НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Метою наукової складової освітньо-наукової програми є здійснення аспірантом оригінального, самостійного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у формі дисертації.

Наукова складова включає:

- проведення наукового дослідження та оформлення дисертації;
- оприлюднення і атестація результатів наукового дослідження (опублікування статей, участь у конференціях);
- атестація (захист дисертації).

Науково-дослідницька робота майбутнього доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки виконується у межах теми дисертаційної роботи та є основним складником освітньо-наукової програми. Здобувач самостійно опрацьовує джерельну базу, систематизує її з урахуванням специфіки проблеми дослідження; характеризує стан дослідженості проблеми в педагогічній науці; визначає теоретичні і методологічні орієнтири дослідницького пошуку, методи дослідження; здійснює дослідницьку роботу упродовж всіх років навчання; обґрунтовує гіпотезу та перевіряє її шляхом експериментально роботи; здійснює апробацію результатів дослідження шляхом опублікування статей у фахових і наукометричних виданнях, під час участі у конференціях різного рівня тощо. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право корегувати хід дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача ступеня доктора філософії з освітніх, педагогічних наук, за якість і своєчасність виконання наукової складової програми.

Орієнтовний перелік напрямів дисертаційних досліджень:

1. Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні та зарубіжжі.
2. Ретроспектива становлення педагогічної освіти – українських і зарубіжний дискурс.
3. Тенденції розвитку педагогічної освіти в умовах євроінтеграційних процесів.
4. Персонологія педагогічної освіти і освіти дорослих.
5. Теорія, історія і практика історико-педагогічних досліджень.
6. Розвиток мистецької освіти в українському і зарубіжному контексті.
7. Теорія і практика розвитку педагогічної майстерності вчителя.

13. ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ

Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Форма державної атестації здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою визначається такими документами: наказом МОН України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» №40 від 12.01.2017 р., Постановою Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» №167 від 06.03.2019 р. (зі змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №979 від 21.10.2020 р.) та іншими чинними документами. Відповідно до основних положень документів МОН України, Кабінету Міністрів України: Ступінь доктора філософії присуджується радою в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач повинен підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати у наукових публікаціях, набути теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності. Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН. Освітньо-наукова програма закладу вищої освіти (наукової установи) може встановлювати максимальний та/або мінімальний обсяг

основного тексту дисертації відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності.

Основні наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій зараховуються:

не менше однієї статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача. До такої публікації може прирівнюватися публікація у виданнях, включених до [переліку наукових фахових видань України](#) з присвоєнням категорії “А”, або в закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;

статті в наукових виданнях, включених до [переліку наукових фахових видань України](#) з присвоєнням категорії “Б” (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).

Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого - третього кuartилів (Q 1 - Q 3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, які зараховуються відповідно до абзацу першого цього пункту.

Наукові публікації зараховуються за темою дисертації з дотриманням таких умов:

- обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків;
- опублікування статей у наукових фахових виданнях, які на дату їх опублікування внесені до переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку;
- опублікування статей у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається радою;
- опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Публічний захист дисертації проводиться на засіданні ради (із можливістю використання засобів відеозв'язку в режимі реального часу). Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової

дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукозапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

У ході засідання рада встановлює рівень набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, що дало йому можливість одержати нові науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати проведених ним досліджень та розв'язати конкретне наукове завдання у відповідній галузі знань, та оволодіння здобувачем методологією наукової та педагогічної діяльності.

14. ВИМОГИ ДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна за освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки складається з процедур і заходів, передбачених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положеннями «Про аспірантуру і докторантуру» в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол Вченої ради Інституту №2 від 28 січня 2019 р.), «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» (протокол Вченої ради Інституту №3 від 25 лютого 2020 р.), «Про політику академічної доброчесності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» (протокол Вченої ради Інституту №3 від 25 лютого 2019 р.), «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» (протокол Вченої ради Інституту №1 від 30 січня 2017 р.), «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» (протокол Вченої ради Інституту №9 від 16 вересня 2019 р.), «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» (протокол Вченої ради Інституту №5 від 29 травня 2018 р.), «Про проходження викладацької практики здобувачами наукового ступеня доктора філософії» (протокол Вченої ради ІООД імені Івана Зязюна НАПН України (протокол Вченої ради Інституту №4 від 23 квітня 2018 р.) тощо та передбачає:

- регулярне планування освітньої діяльності, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм усіма стейкхолдерами;
- посилення кадрового потенціалу наукової установи;
- забезпечення розвитку індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти на третьому освітньому рівні;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність наукової установи та її підрозділів;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату, академічної недоброчесності;
- сприяння у забезпеченні академічної мобільності здобувачів освіти і викладачів шляхом інтернаціоналізації, міжнародної наукової комунікації.